سیاست در ایران

مناظره غرویان و موسویان در دانشگاه شاهرود . . ۶
دعوت جامعه روحانیت از کاندیداها . . . . . .
اجرای احکام کیفری مستلزم وجود قانون است . . ۷
بیکاران واقعی ۷ میلیون نفر هستند . . . . . .

سیاست در جهان

زرقاوی نمی‌تواند با اسلحه کار کند ۸
تفاوت روش حکومت و تجارت در چین . . . . . .
ستاره‌های هالیوود در برابر هیلاری ۹
ادامه انتقادهای تند از رامسفلد . . . . . .

اقتصاد و بورس

تدابیر وزارت نیرو برای چالش‌های پیش رو . . . ۱۰
ال - ۹۰ دو هفته دیگر نهایی می‌شود . . . . . .
کاهش ۲۳ درصدی خریداران سهام ۱۱
رشد ۴۴ درصدی معاملات هفتگی بورس فلزات

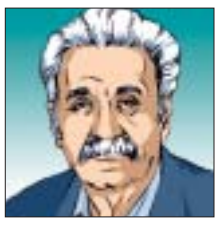

اصناف

گفت‌وگو با رئیس اتحادیه ناشران و کتاب‌فروشان
قیمت آهن دوباره بالا رفت ۱۲

دیپلماسی

تحلیل محسن امین‌زاده از سیاست خارجی خاتمی

سیاست خارجی صلح‌طلبانه، سیاست خارجی تهاجمی

گروه سیاسی، پرستو سرمدی: «سیاست خارجی صلح‌طلبانه، سیاست خارجی تهاجمی» عنوانی بود که محسن امین‌زاده معاون وزیر خارجه دوران اصلاحات بر سخنان خود در جبهه مشارکت ایران اسلامی گذاشته بود. این دیپلمات سابق در حالی سیاست خارجی دولت خاتمی را موفق‌ترین سیاست اتخاذ شده پس از انقلاب می‌دانست که بر تفاوت چشمگیر آن با دولت‌های قبل و بعد از خاتمی پای می‌فشرد. او آنگاه به دفاع از سیاست هسته‌ای خاتمی پرداخت. «دولت خاتمی معتقد بود اگر در مسیر اعتمادسازی با جهان حرکت کند به بخشی از توان هسته‌ای دست خواهد یافت. خاتمی می‌خواست سیاستی اتخاذ کند که منجر به کسب حداکثر توان هسته‌ای شود اما هزینه‌ای نداشته باشد.» امین‌زاده در سخنانش مولفه‌های سیاسی خارجی خاتمی را برشمرد و به بیان موفقیت‌های این سیاست پرداخت. آنگاه گفت تصور می‌کردیم که این همه موفقیت در سیاست خارجی باعث می‌شود، اصول عمده آن حفظ شود و مسیر خود را در دولت بعد از خاتمی پی بگیرد. البته چنین نشد همچنان که معاون وزیر خارجه دولت خاتمی خود به مناقشه سیاست‌های این دولت با برخی روش‌های اعمال شده در دیگر دولت‌های روی کار آمده پس از انقلاب اذعان کرد و گفت: «این مناقشه بر سر اصول و چارچوب مورد نظر نظام نبوده است، بلکه مناقشه بر سر روش بود. دولت خاتمی توانست نشان دهد که با سیاست درست می‌تواند امنیت ملی را با هزینه کمتری تامین کند.» و شاید به دلیل همین مناقشه بود که به گفته امین‌زاده، سیاست خارجی دولت خاتمی از ابتدا با دخالت گروه‌های غیرمسئول در این امر مواجه بود؛ دخالتی که هر چند خاتمی توانست تا حدودی آن را کاهش دهد اما هیچ‌گاه موفق به حذف کامل آن نشد. امین‌زاده معتقد بود که این گروه‌های فشار نگذاشتند، مشکل رابطه ایران با آمریکا به‌رغم موقعیت مناسبی که ایجاد شده بود حل شود. وی گفت: آن موقع فکر می‌کردیم کسانی که با شکل‌گیری رابطه ایران با آمریکا مخالفت می‌کنند، می‌خواهند خود پس از روی کار آمدن چنین کنند اما این گونه نشد. محسن امین‌زاده معاون وزیر خارجه دوران اصلاحات این سخنان خود را در یکی از جلسات چه باید کرد که از سوی حوزه شمال تهران جنبه مشارکت برگزار شد بیان کرد. امین‌زاده با اشاره به چالش‌های سیاست خارجی کشور در سال ۷۶ و ورود خاتمی به انتخابات ریاست‌جمهوری گفت: با ورود خاتمی به انتخابات، تفاوت ملموسی در سیاست خارجی ایران به وجود آمد، هر چند که یک سال گذشته این تفاوت توانست آثار خود را در سطح ایران و جهان نشان دهد. خاتمی تفکر آزادی، دموکراسی و بردباری را در ایران مطرح کرد که بازتاب مثبتی در جهان داشت.

وی البته گفت که در کنار حوادث مثبت سال اول ریاست‌جمهوری خاتمی، حوادث تلخی نیز به وجود آمد از جمله ترور دیپلمات‌های ایران در پاکستان و افغانستان و حمله به توریست‌های خارجی در ایران که این خود نشان می‌داد جریان مخالف خاتمی در تهاجم به سیاستی است که تفکر گفت‌وگو با جهان را ترویج می‌کند. امین‌زاده آنگاه مواجهه خاتمی با بحران‌های ایجاد شده را ستود چرا که به اعتقاد او خاتمی توانست با وجود مشکلات زیاد بهترین سیاست خارجی پس از انقلاب را پیاده کند. او به حوادثی از جمله بمباران مرزهای مشترک ایران و ترکیه و بحث حمله به افغانستان اشاره کرد که به دلیل سیاست پرهیز از تنش خاتمی به بحران تبدیل نشد. وی گفت که سیاست خارجی صلح‌طلب اقتضا می‌کند روابط با کشورهای همسایه بحرانی نشود و به این وسیله امنیت تامین می‌شود. از موفقیت‌های دولت خاتمی این بود که نگذاشت ایران و طالبان وارد جنگ شوند چون اگر به هر دلیلی با دولت طالبان و القاعده درگیر می‌شد، ساختار سیاسی منطقه شکل دیگری می‌یافت. دولت‌های همسایه از طالبان پشتیبانی می‌کردند و جنگ شیعه و سنی شکل می‌گرفت. بعدها موقعیت به‌گونه‌ای شد که از جامعه جهانی برای حذف طالبان کمک گرفته شد و همه چیز به نفع ایران تمام شد. امین‌زاده با بیان اینکه سیاست خارجی خاتمی معتقد بود چهره‌ای مثل بن لادن در دنیا به ایران آسیب می‌رساند و نباید چهره‌ای از ایران ترسیم شود که گویی هر جا تروری صورت می‌گیرد ایران در آن دخیل است، افزود: خاتمی این را که مطرح شود ایران افراطی‌ترین کشور جهان اسلام است، نمی‌پذیرفت. فکر می‌کرد که اگر دیگران از ایران بترسند امنیت و منافع ملی کشور تامین نمی‌شود. به گفته وی سیاست خارجی دولت خاتمی معتقد بود که امنیت ملی را در منطقه می‌توان با اطمینان‌بخش بودن خود تامین کرد و این را که عنوان شود ایران غیرقابل محاسبه است به نفع کشور نمی‌دانست. امین‌زاده این تفکرات دولت خاتمی را تفاوت معنادار با دولت‌های دیگر خواند و گفت: دولت خاتمی نگران‌کننده بودن ایران را برای کشورهای دیگر به صلاح امنیت ملی ایران نمی‌دانست و دولت‌های قبل از خاتمی به این نکته توجه نداشتند که پایان جنگ سرد و فروپاشی شوروی ساختار جدیدی را ایجاد کرده که متفاوت با گذشته است. شاید عده‌ای فکر می‌کردند که یک ابرقدرت از بین رفته است، ابرقدرت دیگر هم از بین خواهد رفت و آنگاه ما می‌مانیم. وی گفت این واقعیتی است که حتی کشوری مانند چین که در دوران جنگ سرد بسیار ماجراجو و افراطی بود آن را درک کرد و در ساختار جدید بارها با آمریکا همراهی کرد. معاون وزیر خارجه دولت اصلاحات به تصمیم این دولت بر استفاده از ابزارها و روش‌های جدید اشاره کرد که این ابزارها اصول نظام را به شیوه‌ای دیگر دنبال می‌کردند. این مناقشه دولت خاتمی با دولت‌های قبل و بعدی بود. او گفت که در دنیای جدید سهم ابزار نظامی در تامین منافع ملی و امنیت ملی کاهش یافته است. آنچه اهمیت دارد ابزار اقتصادی است. «کشوری که فقیر است هر چقدر از ابزار نظامی برخوردار باشد کشور ضعیفی است، پس باید توسعه یابد و ثروتمند شود. از همین‌رو بود که سیاست خارجی خاتمی هدف از روابط خود با کشورهای دیگر را توسعه قرار داد.»

امین‌زاده آنگاه به کره شمالی اشاره کرد که به گمان او امروز از منزوی‌ترین و تحقیر شده‌ترین کشورهای دنیا است. او گفت: برخی فکر می‌کنند که الگوی رفتار ایران، کره شمالی است. کره شمالی ۲۰ سال پیش از بازیگران مطرح غیرمتعهدها و کشور باعزتی بود و به‌خاطر ساختار اتحاد جماهیر شوروی مشکل اساسی اقتصادی نداشت اما امروز به یکی از مفلوک‌ترین کشورهای جهان تبدیل شده است. هر چند به بمب اتمی دست یافته اما نشانه‌ای از منزلت و قدرت ندارد. تهدیدکننده بودن کره شمالی سبب توسعه و پیشرفت آن نشده است. کره شمالی منزوی شد چون تحول دنیای پس از جنگ سرد را درک نکرد. امین‌زاده در ادامه سخنانش به پرونده هسته‌ای ایران پرداخت و بیان کرد: آمریکا بر این ادعا است که ایران به دنبال ساختن بمب هسته‌ای است و تمامی برنامه‌های هسته‌ای ایران در این راستا است. دولت خاتمی تلاش کرد نشان دهند ایران دنبال بمب هسته‌ای نیست. ایران می‌خواست کارخانه ucf اصفهان را بسازد که بخشی از چرخه سوخت است. آمریکا تلاش کرد از این امر ممانعت کند بنابراین بخشی از فعالیت‌های هسته‌ای ایران را زودتر از آن به آژانس بین‌المللی انرژی هسته‌ای گزارش داد. فعالیت‌های ایران خیلی حساس نبود اما اعلام نشده بود. ایران در دوران خاتمی به سمت اعتمادسازی و علنی کردن فعالیت‌هایش حرکت کرد. بنابراین آمریکا تلاش کرد دنیا را قانع کند که باید از غنی‌سازی اورانیوم توسط ایران ممانعت به عمل آید. نباید تصور کرد که اگر دنیا از ایران بترسد امنیت ملی ما تامین می‌شود و ساختار کشور و نظام حفظ می‌شود. اگر می‌خواهیم کشور توسعه یابد و امنیت و دموکراسی سازگار با دین داشته باشد، این مسیری که اتخاذ شده ما را به این اهداف نمی‌رساند. وی همچنین معتقد است که تفکر بیگانه ستیز و ماجراجو در ایران وجود دارد که اقداماتش به منزوی شدن ایران می‌انجامد.

امین‌زاده از این رو به ماجرای لغو قرارداد شرکت ترک‌سل ترکیه پرداخت. «ترک‌سل می‌خواست در ایران سرمایه‌گذاری کند. مفهوم اولیه این کار این است که قرار نیست ترکیه با ایران دعوا کند. ترکیه برای اولین بار پس از انقلاب به ایران اعتماد کرده بود اما نگذاشتند کار کند. قرارداد ترک‌سل قرارداد خوبی بود. ترکیه گفت حاضر است با ما شریک شود تا فرودگاه امام را که از بدترین فرودگاه‌های منطقه است آباد کند. اما اتفاقی افتاد که نشد.» معاون وزیر خارجه خاتمی در ادامه بیان کرد که دنیا بعد از حادثه ۱۱ سپتامبر تغییر پارادایم داده و به سمت نظامی شدن حرکت می‌کند. «قبل از این حادثه، تندروهای آمریکا نمی‌دانستند چگونه دنیا را به سمت نظامی‌گری سوق دهند. آمریکا صنایع عظیم و ساختار گسترده نظامی داشت که قابل استفاده نبود چون توجیهی برای نظامی‌گری وجود نداشت. آنها معتقد بودند که قدرت اصلی آمریکا قدرت نظامی است.» به گفته امین‌زاده ۱۱ سپتامبر به اندازه‌ای به نفع آمریکا بود که گفته شد شاید کار خودشان بوده است. نظامی‌گری در هر نقطه‌ای در دنیا به تندروهای آمریکا کمک می‌کند و توانایی مقابله نظامی با آمریکا وجود ندارد بنابراین باید از همه کمک گرفته شود تا نظامی‌گری را کاهش داد. وی معتقد است که القاعده، طالبان و جریان‌های افراطی به تندروهای آمریکا کمک کردند اما ما می‌توانیم با عملکردمان به آنها کمک کنیم یا به‌گونه‌ای عمل کنیم که این بازی تغییر کند. معاون سابق وزیر خارجه می‌گوید که در زمان خاتمی آمریکا برای مواجهه با ایران با مشکل جدی مواجه بود چه ایران در حال تبدیل شدن به قدرت اول منطقه و مروج دموکراسی دینی بود. «باید تلاش کنیم مانع توسعه نظامی‌گری شویم و نگذاریم حرف تندروها خریدار پیدا کند.» امین‌زاده با نقد اینکه گفته می‌شود اگر چالش هسته‌ای پیش نمی‌آمد، ایران بر سر حقوق بشر با آمریکا و دنیا وارد چالش می‌شد، گفت: «بحث مناقشه در مورد حقوق بشر در دولت خاتمی کمرنگ شده بود.» امین‌زاده معتقد است که «خاتمی تمام تلاشش را برای تغییر چهره ایران انجام داد و سعی کرد چهره‌ای مقتدر و موثر در امنیت منطقه و جهان از ایران ترسیم کند.» «اینکه هر روز در سیاست خارجی بحران درست شود و ایران را در تیتر اخبار جهان قرار دهد به معنای وجود سیاست خارجه‌ای فعال نیست.»

نگاه

روسیه؛ تهران یا غرب؟

ترجمه: مسعود شایان

به نوشته یک تحلیلگر روسی، مسکو سرگرم بررسی فواید حمایت از ایران است. ایوان گراشکف مفسر سیاسی روزنامه روسی مسکو تایمز با اشاره به این مسئله که مسائل مرتبط با مسئله هسته‌ای ایران در آینده بسیار نزدیک به بحرانی‌ترین حالت ممکن می‌رسد در پایگاه اینترنتی این روزنامه می‌نویسد: مهلت سی‌روزه تعیین شده توسط شورای امنیت سازمان ملل برای توقف فعالیت هسته‌ای ایران به پایان رسیده است و این کشور نپذیرفته که باید غنی‌سازی اورانیوم را مجدداً به حالت تعلیق درآورد. در روز دوم ماه مه، ۱۹ اردیبهشت، پنج کشور عضو دائم شورای امنیت و آلمان قصد دارند مسئله هسته‌ای ایران را مورد بحث و بررسی قرار دهند و علاوه بر آن نشست خارج از نوبت شورای حکام آژانس بین‌المللی انرژی اتمی هم برگزار خواهد شد و روز دهم این ماه هم اعضای دائم شورای امنیت سرنوشت نهایی پرونده هسته‌ای ایران را مشخص خواهند کرد. تهران در حال حاضر همچنان به موضع سازش‌ناپذیر خود ادامه می‌دهد و محمود احمدی‌نژاد رئیس‌جمهوری ایران اظهار داشته که در صورت غیرعادلانه بودن برخورد سازمان‌های بین‌المللی با این کشور تهران روابط خود را با آنها مورد تجدیدنظر قرار خواهد داد. اما اگر آنها حقوق قانونی ایران را به رسمیت بشناسند تهران هم تصمیمات آنها را به رسمیت خواهد شناخت. حال با وجود موضع سرسختانه ایران روسیه هنوز تصمیم نگرفته تغییری در موضع خود در رابطه با این کشور ایجاد کند اما یک منبع دیپلماتیک نزدیک به روند مذاکره با ایران می‌گوید مسکو همچنان اطمینان دارد که برنامه هسته‌ای ایران تهدیدی برای صلح جهانی و امنیت محسوب نمی‌شود و بعید است که در شرایط فعلی تغییری در سیاست روسیه در این زمینه به وجود آید. این در حالی است که به گفته برخی دیپلمات‌ها مسکو با جدیت در حال بررسی فواید ادامه تلاش‌ها برای نجات دادن تهران از شرایط دشوار فعلی است. ضمناً باید به خاطر داشت که نتایج نشست آینده شورای حکام تاثیر مستقیمی بر تصمیم شورای امنیت خواهد داشت. به نوشته این تحلیلگر روس اوضاع پیرامون مسئله هسته‌ای تهران طی روزهای اخیر در تمام سطوح بررسی می‌شود و حتی به موضوع اصلی اجلاس وزرای امور خارجه کشورهای عضو ناتو در صوفیه هم تبدیل شد. این موضوع طی مذاکرات ولادیمیر پوتین رئیس‌جمهور روسیه و آنگلا مرکل صدراعظم آلمان در تومسک هم به مباحثه گذاشته شد اما انتظار می‌رود که گفت‌وگوهای دوم ماه مه در پاریس از همه مذاکراتی که تاکنون در مورد مسئله هسته‌ای ایران برگزار شده پرسروصداتر باشد. طبق اعلام برخی منابع دیپلماتیک روسیه قصد دارد در این نشست تنها به یک بیانیه دیگر اکتفا کند و گفته می‌شود که وظیفه اصلی دیپلمات‌های روسی اجتناب از یادآوری فصل هفت منشور سازمان ملل در پیش‌نویس قطعنامه است که علاوه بر تحریم‌های بین‌المللی گزینه نظامی را هم در مورد هر کشوری که صلح و امنیت جهانی را مورد تهدید قرار دهد پیش‌بینی می‌کند. گفتنی است رایزنی‌های اعضای گروه هشت در نشست قبلی درخصوص ایران به هیچ نتیجه‌ای نرسید. باید گفت روسیه بر سر تحریم ایران همچنان تردیدهایی دارد. اینکه آیا روسیه حاضر است از طرح‌های هسته‌ای خود در ایران دست بردارد و طرح این سئوال که این کشور در قبال حمایت از تلاش‌های غرب در برابر ایران چه قیمتی را پیشنهاد خواهد کرد، موضوعاتی است که پاسخ این سئوالات به بخشی از تحولات طولانی بحران ایران بستگی دارد. ولادیمیر پوتین در دیدار با آنگلا مرکل صدراعظم آلمان بار دیگر بر رویکرد روسیه مبنی بر احتیاط- که نوعی ابهام به دنبال دارد- تاکید کرد. در حقیقت همکاری میان مسکو و آلمان و پنج عضو دائم شورای امنیت در روزهای گذشته روند خوبی را طی کرده است. در موقعیت بسیار حساس دیپلماتیک که هر واژه‌ای بار معنایی سنگینی به دنبال دارد موضع روسیه از دو جهت در میان جامعه بین‌الملل درخور توجه است. یکی براساس آهنگ و دیگری ماهیت تدابیری است که درخصوص ایران اتخاذ می‌شود. اروپایی‌ها به ویژه آمریکایی‌ها معتقدند که هم‌اکنون زمان آن فرا رسیده است که پیامی به تهران ارسال شود با این عنوان که این کشور خطوط قرمز را نقض کرده و باید بیانیه شورای امنیت را تشدید کرد. اما روسیه همچنان از هرگونه شتابزدگی پرهیز می‌کند. در واقع روس‌ها با هرگونه تحریمی مخالفند. یکی از مشاوران نزدیک پوتین می‌گوید: تحریم‌ها موجب افزایش روحیه ضدغربی خطرناک می‌شوند و حمله نظامی نیز باعث خواهد شد بهای نفت به صددلار برسد ضمن اینکه مداخله نظامی بسیار پیچیده‌تر از عراق خواهد بود و می‌تواند فاجعه‌ای جهانی به دنبال داشته باشد. یکی از دیپلمات‌های غربی نزدیک به پرونده ایران می‌گوید: ورود آمریکایی‌ها به مذاکرات در فوریه و مارس در سال ۲۰۰۵ از دیدگاه روس‌ها موجب ایجاد تعادل شده است و طرح‌های تند واشینگتن در برابر ایران به صورت واقعی یا مجازی موجب حساسیت بیشتر روس‌ها شده و آنها را به خلل در روند مذاکرات واداشته است. مسکو همچنین منافعی برای حفظ در ایران دارد. نیروگاه هسته‌ای بوشهر و قراردادهای نظامی اخیر با تهران از این جمله است. دیپلمات‌های غربی برای اطمینان دادن به روسیه معتقدند فصل هفتم منشور سازمان ملل باید کاملاً در چارچوب قطعنامه باشد و بر این نکته تاکید شود که این بند به هیچ عنوان در بردارنده توسل به زور نباشد اما بیانگر جدیت جامعه بین‌الملل باشد. اما آیا این امر برای ترغیب روسیه به دادن رای به قطعنامه سازمان ملل در اوایل ماه مه کافی خواهد بود؟ یکی از دیپلمات‌های نزدیک به پرونده هسته‌ای ایران می‌گوید مسکو به دلیل اینکه پیشنهاد متقابلی ندارد می‌تواند در صورت نبود جایگزین به ما بپیوندد.

منبع: مسکو تایمز

خبرها

تقدیر ترکیه از اقدام ایران علیه پ‌ک‌ک

ایسنا: عبدالله گل از آنچه «تلاش‌های جدی ایران برای سرکوبی جدایی‌طلبان کرد» خواند، تقدیر کرد و به اعضای گروه پ‌ک‌ک هشدار داد، اگر به یافتن پناهگاه در شمال عراق ادامه دهند، ثبات‌شان را تهدید خواهند کرد. به گزارش خبرگزاری فرانسه، عبدالله گل در گفت‌وگو با تلویزیون ان‌تی‌وی اظهار کرد: این گروه تروریستی نه تنها تهدیدی برای ترکیه بلکه تهدیدی برای ایران است. وی افزود: ایرانی‌ها این را متوجه شده‌اند و به همین علت است اهمیت زیادی به این مسئله می‌دهند و وارد تلاشی بسیار جدی شده‌اند.

انتقاد حکمتیار از ایران

ایلنا: «گلبدین حکمتیار» رهبر حزب اسلامی افغان در فیلم ویدیویی که از شبکه خبری الجزیره پخش شد، با تقدیر و تشکر از فعالیت‌های «اسامه بن لادن» و «ایمن الظواهری» رهبر و نفر دوم سازمان القاعده و بقیه «مجاهدین عرب» برای ایفای نقش آنها در جهاد علیه روسیه تاکید کرد: «آنها قربانی‌های زیادی را تقدیم کردند و ملت افغان در طول نسل‌های متمادی آنها را یاد خواهد کرد. وی همچنین با انتقاد از عملکرد ائتلاف‌ها در افغانستان در جریان حمله سال ۲۰۰۱ آمریکا به این کشور گفت: آنها در این حمله نقش نیروهای زمینی را ایفا کردند. رهبر حزب اسلامی افغانستان همسایگان افغانستان را که در حمله ۲۰۰۱ آمریکا مشارکت داشته‌اند، کینه‌توز توصیف کرد و گفت: اگر حمایت پاکستان و ایران در جنگ‌های افغانستان و عراق نبود، کابل و بغداد به آسانی به اشغال آمریکا درنمی‌آمد.

نقش محوری در حل مسئله هسته‌ای ایران

ایسنا: سرگئی لاوروف وزیر امور خارجه روسیه تاکید کرد: جامعه جهانی باید در تلاش‌هایش برای حل مسئله هسته‌ای ایران به آژانس بین‌المللی انرژی اتمی متکی باشد. سرگئی لاوروف وزیر امور خارجه روسیه جمعه به خبرنگاران در مسکو گفت: ضروری است از تداوم فعالیت‌های آژانس بین‌المللی انرژی اتمی در ایران حمایت شود. وی افزود: امیدوارم هدف تمامی تلاش‌های جامعه بین‌المللی در وین و نیویورک دقیقاً همین امر باشد.